

La batalla de Cefís, fa 700 anys, a Atenes (Part II)

written by Institut Nova Història | 27 d'octubre de 2022

Pots llegir la primera part de l'article en [aquí](#).

La batalla del riu Cefís es va lliurar el 13 de març del 1311 al Ducat d'Atenes i va enfrontar la Companyia Catalana d'Orient amb les tropes franques de Gautier V de Brienne, duc d'Atenes, després que aquest trenqués els seus acords, i es dotés de la força de la cavalleria francesa d'Atenes, Morea i Nàpols i de la infanteria grega d'Atenes amb un objectiu: destruir la Companyia Catalana.

La companyia sortí de Phthiotis per Lokris i se situà prop del riu Cefís, afluent del llac Copais. La Companyia, en nombre clarament inferior, va estudiar les possibilitats que oferia el terreny i va decidir deixar el riu Cefís en el seu flanc i el llac Copais a la seva esquena. La posició deixava els almogàvers totalment envoltats i sense escapatòria, però, per contra, impedia qualsevol intent d'envoltar-los i tan sols permetia a l'enemic l'atac frontal. Aleshores, aprofitant el sòl pantanós, obriren solcs a la riba del riu per permetre el pas de l'aigua i aconseguir inundar la plana que s'estenia al seu davant amb fosses plenes d'aigua.

Quan els francesos van aparèixer a l'horitzó i en posició de batalla, la seva superioritat semblava tan clara i imponent que els únics aliats dels catalans, els turcoples, van fugir en desbandada. Això va fer que la superioritat dels francs fos encara més manifesta.

Els francesos disposaren les seves forces en blocs: la infanteria a la rereguarda i la cavalleria al front formant dos cossos de càrrega sincronitzada, formació tradicional de les seves tropes. Per la seva part la companyia restà rere la

seva trampa tot formant la cavalleria al flanc dret.

“Entrada de Roger de Flor a Constantinoble” (Oli de José Moreno Carbonero)

Per tal d'atreure la cavalleria franca vers la trampa, la qual no era visible des de la posició francesa, un grup d'almogàvers se situà a l'extrem de la plana increpant ostensiblement els francesos. Ansiós per acabar amb els almogàvers i segur de sa victòria, Gautier ordenà la primera càrrega de cavalleria; la companyia restà en les seves posicions. Quan la primera càrrega arribà al parany, cavallers i muntures es veieren frenats bruscamment pel llot, el parany funcionà a la perfecció. L'aturada de la primera càrrega provocà que la segona càrrega de la cavalleria francesa xoqués contra la primera, i s'augmentava d'aquesta manera el desastre per als francesos. Amb l'enemic entollat i aturat, amb el millors guerrers francs impeditos de moviment a causa del pes de les armadures, l'almogaveria de la companyia llençà la seva càrrega: lleugers de pes i sense impediments d'armadures, els almogàvers donaren fi un rere altre dels cavallers francs. Mentre la infanteria almogàver eliminava metòdicament i un per

un tots els prohoms i cavallers més influents del regne de França, la cavalleria catalana es llançava sobre la infanteria francesa en retirada.

Mai abans una host o exèrcit havia preparat el terreny per tal d'adaptar-lo en benefici de la infanteria. La supremacia de la cavalleria pesada en l'ordre de batalla començava el seu declivi.

Joaquim Ullan

Publicat a la revista *El Far d'Empordà* – octubre de 2015

Reproduït a *Cathalonia* – abril de 2016